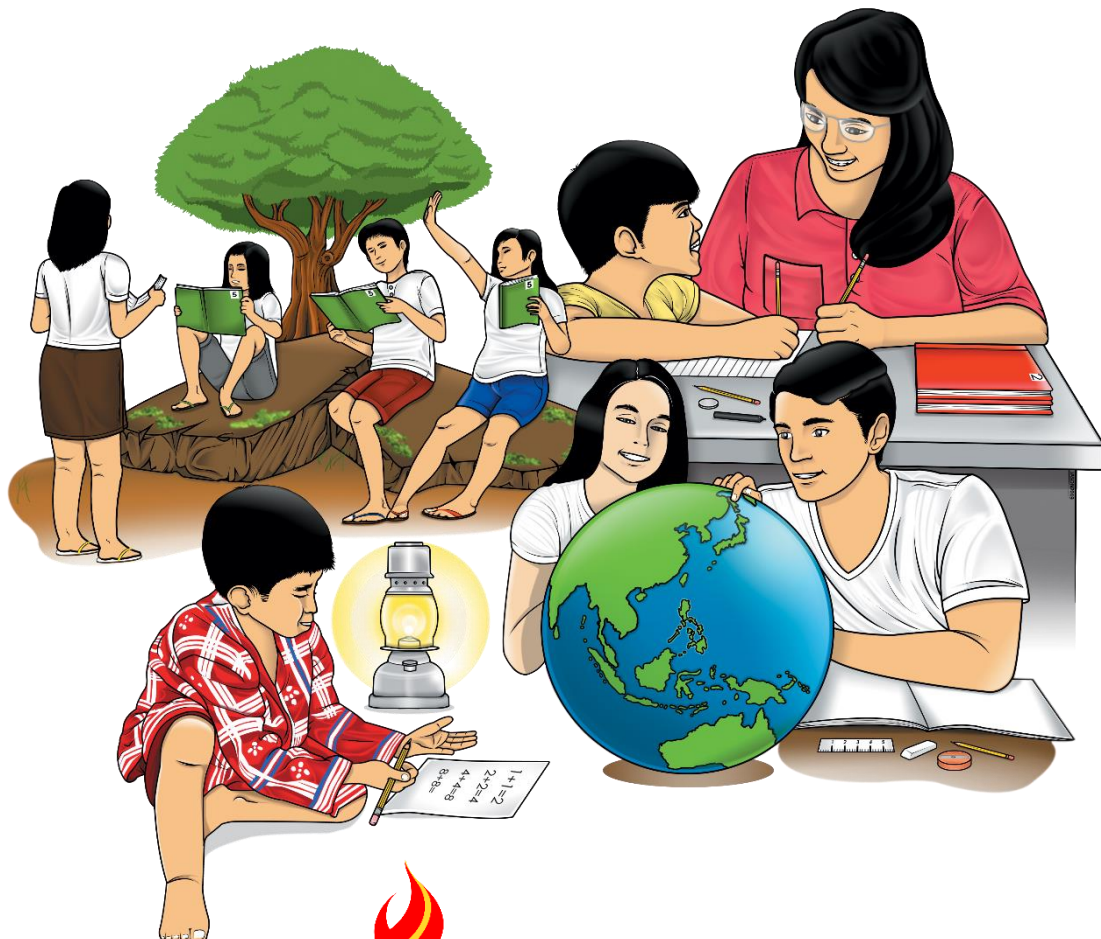

MTB-MLE

Unang Markahan – Modyul 13: Bahagi ng Pangungusap

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Filipino – Ikalawang Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 13: Bahagi ng Pangungusap
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Analiza R. Quicho

Editor: Elena V. Almario, Cita C. Merla, Marie Ann C. Ligsay PhD

Tagasuri: Marcela S. Sanchez, Racy V. Troy, Arnold A. Montemayor

Tagaguhit: Mary Grace Del Mundo

Tagalapat: Cristina T. Fangon

Tagapamahala: Nicolas T. Capulong Phd, CESO V

Librada M. Rubio Phd

Ma. Editha R. Caparas EdD

Nestor P. Nuesca EdD

Merlinda T. Tablan EdD

Ellen C. Macaraeg EdD

Elena V. Almario

Inilimbag sa Republika ng Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon - Rehiyon III

Office Address: Matalino St., Government Center, Maimpis, City of San Fernando

Telefax: (045) 598-8580 to 89

E-mail Address: region3@deped.gov.ph

MTB-MLE

Unang Markahan – Modyul 13: Bahagi ng Pangungusap

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **MTB-MLE 2** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Bahagi ng Pangungusap!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto ng mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **MTB-MLE 2** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Bahagi ng Pangungusap!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa mapatnubay at malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Pagkatapos ng aralin, ikaw ay inaasahang makakakilala ng bahagi ng pangungusap.

MT2GA-Ie-f- 2.5

Subukin

Panuto: Basahin ang pangungusap at salungguhitan ng dalawang beses ang simuno at isang beses ang panag-uri.

1. Si Jovilyn ay panganay na anak ni Aling Ana.
2. Masunurin ang bata.
3. Sumama si Fina sa palengke.
4. Sina Aling Beth at Janeth ay sumakay sa isang traysikel.
5. Ang tsuper ay nagpasakay pa ng dalawang pasahero.

Bahagi ng Pangungusap

Balikan

Panuto: Pantigin ang sumusunod na mga salita.

1. mapagmahal - _____
2. gumamela - _____
3. alitaptap - _____
4. paliparan - _____
5. gripo - _____

Tuklasin

Basahin ang mga sumusunod na mga pangungusap.

- a. Ang nanay ni Lisa ay labandera.
- b. Ang tatay ni Juan ay karpintero.
- c. Mahalimuyak ang mga bulaklak.
- d. Tumutulong si Clarence sa mga gawaing-bahay.
- e. Si Mang Pepe ay nagsaka sa bukid.

Suriin

Talakayin:

1. Sino o ano ang pinag-uusapan o paksa sa pangungusap a? b? c? d? e?
2. Ano naman ang nagsasabi o tumutukoy sa pinag-uusapan sa pangungusap a? b? c? d? e?
3. Saan nakapaloob ang pinag-uusapan o paksa sa bawat pangungusap?
4. Saan naman nakapaloob ang tumutukoy o nagsasabi tungko sa paksa o pinag-uusapan?

Ang pangungusap ay may dalawang bahagi, ang simuno at panag-uri.

Simuno ang tawag sa pinag-uusapan o paksa ng pangungusap. Ito ay maaaring matagpuan sa unahan, gitna o hulihan ng pangungusap.

Panag-uri naman ang tawag sa tumutukoy o nagsasabi tungkol sa pinag-uusapan o paksa. Ito rin ay maaaring nasa unahan o hulihan ng pangungusap.

Halimbawa:

Ang nanay ni Lisa ay labandera.

↑
simuno

↑
panag-uri

Tumutulong si Clarence sa mga gawaing-bahay.

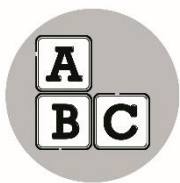
↑
panag-uri

↑
simuno

Mahalimuyak ang mga bulaklak.

↑
panag-uri

↑
simuno

Pagyamanin

Pinatnubayang Pagsasanay 1

Panuto: Tukuyin kung **simuno** o **panag-uri** ang mga salitang may salungguhit. Isulat sa sagutang papel.

_____ 1. Si Ginoong Santos ay nahalal bilang pangulo ng samahan.

_____ 2. Masayang nakilahok sa paligsahan sina Evelyn at Aiza.

_____ 3. Uminom ng gamot si Elma.

_____4. Sila ay tumulong sa paglikas ng mga residente mula sa mapanganib na lugar.

_____5. Ang mga turista ay hinikayat na sumayaw sa araw ng kapistahan.

Pinatnubayang Pagtatasa 1

Panuto: Salungguhitan ang **simuno** sa bawat pangungsap.

1. Ang paninigarilyo ay nakapagdudulot ng sakit sa puso at baga.
2. Mas makaiiwas sa mga nakakahawang sakit ang mga sanggol na binakunahan.
3. Pumupunta sa dentista dalawang beses sa isang taon ang buong Pamilya Mercado.
4. Nag-eehersisyo araw-araw sa parke sina Ronald at Marco.
5. Si Joseph ay kumakain ng sariwang gulay at prutas.

Pinatnubayang Pagsasanay 2

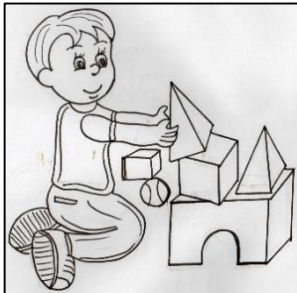
Panuto: Bilugan ang **panag-uri** na matatagpuan sa pangungusap.

1. Ako at si Ryan ay magpapalista sa Paaralang Elementarya ng Bo. Central.
2. Magsisimula sa unang Lunes ng Setyembre ang pasukan sa aming paaralan.
3. Inaayos at inihahanda ng mga guro ang mga silid-aralan para sa pagbabalik-eskwela ng mga mag-aaral.
4. Napansin ng mga guro ang mabubuting asal na ipinamalas ng mga mag-aaral.
5. Sina Acky, Yasmin, at Erol ay naghanda ng masarap na meryenda.

Pinatnubayang Pagtatasa 2

Panuto: Gumawa ng isang simpleng pangungusap mula sa mga larawan. Salungguhitan ang simuno ng isang beses at ang panag-uri ay dalawang beses.

1.

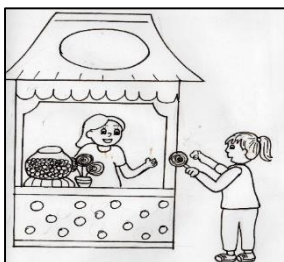
2.

3.

4.

5.

Malayang Pagsasanay 1

Panuto: Piliin sa Hanay B ang tamang panag-uri upang mabuo ang pangungusap sa Hanay A. Isulat ang letra ng tamang sagot.

Hanay A

1. Ang nanay ay
2. Ang bata ay
3. Ang paligid ay
4. Ang COVID-19
5. Ako ay

Hanay B

- a. Pilipino
- b. malinis
- c. naglalakad
- d. nagluluto
- e. mapanganib

Malayang Pagtatasa 1

Panuto: Piliin ang simuno at panag-uri sa pangungusap. Isulat ito ayon sa pagkakahanay sa ibaba.

1. Maganda ang paligid ng aming bahay.
2. Ang aking tatay ay nagpunta ng bukid.
3. Ang mga tao ay hindi basta makalabas dahil sa Virus.
4. Ang bukid ay masarap pasyalan.
5. Nagpamigay ng ayuda si Kapitan.

Simuno	Panaguri

Malayang Pagsasanay 2

Panuto: Piliin ang simuno sa bawat pangungusap.
Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

- _____ 1. Maraming bunga ang mangga ngayon.
- _____ 2. Mag-ingat ka sa paglabas.
- _____ 3. Sila ay masaya sa pagbibigay ng pagkain sa mga
frontliner.
- _____ 4. Ang mga guro ay bayani ng bayan.
- _____ 5. Madilim ang langit.

Malayang Pagtatasa 2

Panuto: Piliin ang panag-uri sa bawat pangungusap.
Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

- 1. Kami ay nagsisimba tuwing araw ng Linggo
- 2. Ang pamilya ay masayang namasyal.
- 3. Ang bagyo ay nagdulot ng baha.
- 4. Mabilis tumakbo sa silid-aralan si Nicole.
- 5. Kumain ng sopas ang mga bisita.

Isaisip

Ang pangungusap ay may dalawang bahagi. Ang simuno at panag-uri.

Isagawa

Panuto: Basahin ang talata. Bilugan ang simuno at ikahon ang panag-uri sa bawat pangungusap.

(1) Si Cassandra ay mahilig kumanta. (2) Nagmana siya sa kanyang Lola. (3) Sinasabayan ni Cassandra ang mga palabas sa telebisyon. (4) Tuwang-tuwa ang kaniyang mga magulang. (5) Pagsayaw naman ang hilig ng kapatid niya.

Tayahin

Panuto: Basahin ang mga pangungusap. Ikahon ang **simuno** at bilugan ang **panag-uri** ng bawat pangungusap.

1. Ang mga mata ng aking lola ay malabo.
2. Ang mga mag-aaral ay gumagalang at nagpapahalaga sa watawat.
3. Ang aklat ay isang puno ng karunungan.
4. Ang bawat bata ay dapat na makahiligan ang pagbabasa.
5. Ang buwan ng Hulyo ay pambansang buwan sa pagbasa.

Karagdagang Gawain

Panuto: Lagyan ng itim na kulay ang simuno sa pangungusap at X ang panaguri.

1. ☐ Si Pres. Rodrigo R. Duterte
☐ ay magaling na pangulo ng Pilipinas
2. ☐ Bumisita sa kanyang lolo
☐ Si John
3. ☐ Nagbibigay ng pagsusulit
☐ ang aming guro
4. ☐ Ang mga mag-aaral
☐ ay nasa silid-aklatan
5. ☐ Si Manny Pacquiao
☐ ay manlalarong boksingero

Susi sa Pawawasto

<div>5. pagsayaw</div> <div>4. tuwang tuwa</div> <div>3. labas sa telebisyon</div> <div>2. nagmana sa lola</div> <div>1. mahilig kumanta (kahon)</div> <div>Panag-uri</div> <div>5. hiling ng kapotid</div> <div>4. mga magulang</div> <div>3. Cassandra</div> <div>2. siya</div> <div>1. Cassandra</div> <div>Simuno(bilog)</div>		<div>1. mga mata</div> <div>2. mag-aaral</div> <div>3. oklat</div> <div>4. pagbasa</div> <div>5. Hulyo</div> <div>malabo</div> <div>gumagaling at nagpapahalaga sa watawat</div> <div>puno ng karunungan</div> <div>dapat na makahilingan</div> <div>pambansang buwan sa pagbasa</div>		<div>5. kumain ng sopas</div> <div>4. mabilis tumakbo</div> <div>3. nagdulot ng baha</div> <div>2. masayang namayal</div> <div>1. nagsimba</div> <div>Malayang Pagtatasa 2</div>		<div>5. langit</div> <div>4. guro</div> <div>3. sila</div> <div>2. paglabas</div> <div>1. mangga</div> <div>Malayang Pagtatasa 2</div>		<div>5. si Joseph</div> <div>4. sina Ronald at Marco</div> <div>3. ang buong pamilya</div> <div>2. ang mga sanggol</div> <div>1. ang paninigarilyo</div> <div>Pinatnubayang Pagtatasa 1</div>		<div>5. nagpapakayn g pasahero</div> <div>4. sumakay sa trayisikel</div> <div>3. sumama sa palengke</div> <div>2. masunurin</div> <div>1. pangangay na anak</div> <div>(1 salunguhit)</div> <div>Panag-uri</div> <div>5. tsuper</div> <div>Janeeth</div> <div>4. Sina Ailing Beth at</div> <div>3. Fina</div> <div>2. bata</div> <div>1. Jovilyn</div> <div>Simuno(2 salunguhit)</div> <div>Subukin</div>		<div>5. gr-po</div> <div>4. pa-li-pa-ran</div> <div>3. a-li-tap-tap</div> <div>2. gu-ma-me-la</div> <div>1. ma-pag-mahal</div> <div>Balikan</div>		<div>4. kahon</div> <div>3. bilog</div> <div>2. tumutulong, nagsaka</div> <div>1. nanay, tatay, bulaklak, Clarence, Mang Fepe</div> <div>2. labandera, karpintero, mahalimuyak,</div> <div>3. Surin at itama</div> <div>Pinatnubayang Pagtatasa 2</div>	
Pagpamamili															
<div>5. 1. nanay, tatay, bulaklak, Clarence, Mang Fepe</div> <div>4. 2. labandera, karpintero, mahalimuyak,</div> <div>3. 3. tumutulong, nagsaka</div> <div>2. 4. bilog</div> <div>1. 4. kahon</div> <div>Surin</div>															
<div>5. 1. mga mata</div> <div>4. 2. mag-aaral</div> <div>3. 3. oklat</div> <div>2. 4. pagbasa</div> <div>1. 5. Hulyo</div> <div>malabo</div> <div>gumagaling at nagpapahalaga sa watawat</div> <div>puno ng karunungan</div> <div>dapat na makahilingan</div> <div>pambansang buwan sa pagbasa</div> <div>Tayahin</div>															
<div>5. 1. mahilig kumanta (kahon)</div> <div>4. 2. nagmana sa lola</div> <div>3. 3. sinasabayan ang</div> <div>2. 4. tuwang tuwa</div> <div>1. 5. pagsayaw</div> <div>Simuno(bilog)</div> <div>1. Cassandra</div> <div>2. siya</div> <div>3. Cassandra</div> <div>4. mga magulang</div> <div>5. hiling ng kapotid</div> <div>Panag-uri</div> <div>1. mahilig kumanta (kahon)</div>															
<div>5. 1. kumain ng sopas</div> <div>4. 2. masayang namayal</div> <div>3. 3. nagdulot ng baha</div> <div>2. 4. mabilis tumakbo</div> <div>1. 5. kumain ng sopas</div> <div>Malayang Pagtatasa 2</div>															

Sanggunian

Urbien-Salvatus, G., Arit-Soner, B., Casao-Santos, N. and Pesigan-Tiñana, R., 2013. *Mother Tongue-Based Multilingual Education Kagamitan ng Mag-aaral Tagalog*. Pilipinas: MGO Enterprises.

Urbien-Salvatus, G., Arit-Soner, B., Casao-Santos, N. and Pesigan-Tiñana, R., 2013. *Mother Tongue-Based Multilingual Education Patnubay ng Guro sa Tagalog*. Pilipinas: MGO Enterprises.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph